

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Факультет фізичного виховання і спорту
Кафедра фізичної терапії, ерготерапії**

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ І КРИЗОВИХ
СТАНАХ**

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Освітня програма «Середня освіта (фізична культура)»
Спеціалізація 014.11 Фізична культура
Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
фізичної терапії, ерготерапії
Протокол № 4 від “27” листопада 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Домедична допомога в екстремальних і кризових станах
Викладач (-і)	зав.кафедри, к.мед.н.,доц. Яцишин З.М.
Контактний телефон викладача	+380668732344
Е-mail викладача	zinovii.yashchyshyn@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний\заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС –3 (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Середа, 19.00 (онлайн). Обговорення індивідуально вибраних студентом питань з тематики лекційного курсу та самостійної роботи

2. Анотація до навчальної дисципліни

Курс спрямований на засвоєння сучасних теоретичних основ і практичних умінь домедичної допомоги постраждалим (військовим і цивільному населенню), розвиток професійного мислення, відповідальності та готовності діяти в кризових ситуаціях. Особлива увага приділяється формуванню ключових компетентностей майбутніх педагогів у сфері збереження життя і здоров'я, організації безпечного освітнього середовища, застосування базових реанімаційних і допоміжних дій, а також інтеграції набутих навичок у професійну педагогічну діяльність.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою курсу « Домедична допомога в екстремальних і кризових станах» є формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про організацію та алгоритми надання домедичної допомоги в екстрених і надзвичайних ситуаціях, зокрема в умовах воєнного стану, а також набуття практичних навичок безпечного реагування до прибуття фахових медичних служб.

Цілі курсу:

- Сформувати у здобувачів уявлення про систему підтримки осіб із наслідками бойових травм і психоемоційних порушень та можливості її реалізації в освітньому і підтримувальному середовищі.
- Забезпечити розуміння принципів міждисциплінарної взаємодії педагогів із фахівцями медичної, психологічної та реабілітаційної сфер у процесі відновлення функціональних можливостей військових і цивільних осіб у період воєнного стану та післягоспітального супроводу.
- Сприяти набуттю здобувачами знань про сучасні цифрові, сенсорні, телемедичні та тренінгові технології з метою їх педагогічно доцільного використання у роботі з різними категоріями здобувачів освіти.
- Розвинути здатність майбутніх педагогів до організації безпечного, підтримувального та інклюзивного освітнього середовища, яке сприяє руховій активності, когнітивній

стимуляції, емоційній стабілізації та соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами та травматичним досвідом.

- Сформувати вміння педагогічного супроводу осіб із сенсорними, когнітивними та руховими порушеннями шляхом адаптації навчальних методів, форм і засобів до індивідуальних можливостей та стану здоров'я здобувачів освіти.

- Сприяти розвитку професійного мислення магістрів педагогічних спеціальностей, готовності діяти в кризових і надзвичайних ситуаціях, дотримуючись принципів доступності, інклюзії, етичної взаємодії, психоемоційної безпеки та збереження людської гідності.

- Підготувати здобувачів до інтеграції елементів оздоровчо-реабілітаційних практик у педагогічну діяльність (освітні програми, тренінги, виховну роботу) відповідно до сучасних викликів воєнного та післявоєнного періодів.

4. Програмні компетентності та результати навчання

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі освіти (фізична культура), що передбачає застосування теорій, технологій та методів відповідних наук, педагогіки, психології, теорії та методики фізичної культури, фізіології, біомеханіки, морфології і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в закладах освіти, а також у сфері шкільного туризму

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК – 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

ФК-1. Здатність формувати в учнів предметні компетентності з фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності у сфері фізичної культури, відповідно до вимог стандарту середньої освіти.

ФК-5. Здатність до володіння педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і самостійної розробки методик і технологій для інтегрального гармонійного розвитку людини.

ФК-9. Здатність здійснювати профілактику травматизму, забезпечувати охорону життя і здоров'я дітей

ФК-17. Здатність здійснювати реабілітаційні заходи з метою відновлення функцій організму, досягнення нормального рівня здоров'я, оптимального фізичного стану та кондиції осіб різного віку (зокрема учнів спеціальних медичних груп та з ослабленим здоров'ям) з порушеннями різної нозології.

Програмні результати навчання:

ПРН-2. Знати та розуміти основні положення фізіології, біомеханіки, морфології,

психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп; закони і принципи навчання рухових умінь і навичок.

ПРН-5. Знати вікові особливості та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності.

ПРН-13. Володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вміє самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини.

ПРН-21. Вміти планувати фізичне навантаження відповідно до вікових, статевих, морфофункціональних та психологічних особливостей людини і рівня її підготовленості.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний/ вибірковий
5-6	014 Середня освіта (фізична культура)	3	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Семінари	Самостійна робота

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА В ЕКСТРЕНИХ СИТУАЦІЯХ

<i>Тема 1.</i> Своєчасна домедична медична як фактор виживання на догоспітальному етапі. Первинний огляд постраждалого на місці випадку.	2	2	6
<i>Тема 2.</i> Загальні відомості про термінальні стани. Серцево-легенева реанімація на місці випадку. Невідкладна допомога при асфіксії	2	2	8
<i>Тема 3.</i> Рани, кровотечі, їх характеристика. Домедична невідкладна допомога.	2	2	6

<i>Тема 4.</i> Домедична допомога при переломах і вивихах та ампутації кінцівки на місці події.	2	2	6
<i>Тема 5.</i> Невідкладна домедична допомога при черепно-мозковій і спінальній травмі.	2	2	8
<i>Тема 6.</i> Особливості домедичної допомоги при травмі грудної клітки – переломах ребер, пневмотораксі і травмах живота.	2	2	8
<i>Тема 7.</i> Особливості домедичної допомоги при непритомності, серцевому нападі, гіпертонічному кризі.		2	6
<i>Тема 8.</i> Укуси отруйних тварин та комах. Домедична допомога.		2	6
<i>Тема 9.</i> Загальні відомості про хімічну зброю: невідкладні заходи у вогнищі забруднення.		2	6
Всього	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Робота на парах	Оцінка за контроль самостійної роботи	Оцінка за додаткову роботу	Разом
80	10	10	100
<ul style="list-style-type: none"> ● Оцінювання відповідей студентів на практичних і семінарських заняттях відбувається за 100 бальною шкалою. ● По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих оцінок у 100-бальній шкалі множиться на ваговий коефіцієнт 0,8, відповідно – максимальний бал за всі отриманні заняття у підсумку може скласти 80 балів. <p>Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на парах (максимально – 80 балів), отриманих балів за контроль самостійної роботи (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,1, відповідно максимальний бал за самостійну роботу може скласти 10 балів), оцінки за письмову (додаткову) роботу (написання рефератів, опрацювання завдань робочих зошитів, підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, зарахування результатів неформальної освіти і т.д.) (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,1, відповідно максимальний бал може скласти 10 балів), що в сумі максимально може скласти 100 балів.</p>			

- При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, проведення розрахунків, лабораторних робіт, написання рефератів, опрацювання завдань робочих зошитів, підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, тощо.
- Якщо студент не складав змістовий модуль з поважних причин, які підтверджені документально, то він має право на його складання з дозволу зав. кафедри (за заявою).

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

- 90-100 балів – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні вміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.
- 70-89 балів – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.
- 50-69 балів – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні вміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.
- Менше 50 балів – У студента не сформовані комунікативні вміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

		Оцінка за національною шкалою
--	--	-------------------------------

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка а ECTS	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи

Письмово виконуються контрольні роботи, які проводяться у вигляді тестового контролю рівня знань студентів на паперових носіях (або в системі дистанційного навчання). Під час контрольної роботи студент отримує 25-50 тестів, на розв'язання кожного з яких надається 1 хвилина. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою у % правильних відповідей.

Академічна доброчесність

Дотримання академічної доброчесності засновується на низці положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:

- [Наказ 255 від 31.03.2025 про внесення змін до складу Комісії з питань етики і академічної доброчесності](#)
- [Наказ 1099 від 31.12.24р. Про зміну в складі Комісії з етики та академічної доброчесності](#)
- [Наказ №529 від 27.09.2022 р. “Про внесення змін і доповнень до діючих положень університету”](#)
- [Наказ №530 від 27.09.2022 р. “Про введення в дію нової редакції Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника”](#)
- [Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.](#)
- [Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.](#)

- [Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.](#)
  - [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.](#)
  - [Наказ 1093 про створення комісії](#)
  - [Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#)
  - [Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”](#)
  - [Корисні посилання](#)
  - [Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти: <https://naqa.gov.ua/академічна-доброчесність/>](#)
  - [Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти <https://academiq.org.ua/>](#)
  - [Закон України “Про запобігання корупції”- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>](#)
  - [Закон України «Про внесення змін до Закону України “Про запобігання корупції” щодо викривачів корупції» – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/198-IX>](#)
  - [Викривачі корупції \(відповіді на поширені запитання на сайті Національного агентства з питань запобігання корупції\) – <https://nazk.gov.ua/uk/departament-organizatsiyi-roboty-iz-zapobigannya-ta-vyyavlennya-koruptsiyi/metodychni-rekomendatsiyi/>](#)
  - [Вебіари “Академічна доброчесність” – <https://academiq.org.ua/vebinari-akademichna-dobrochesnist/>](#)
  - [Інформаційні бюлетені “Академічна доброчесність Infobulletin” в межах проекту сприяння академічній доброчесності в Україні \(Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project – SAIUP\) – <https://academiq.org.ua/novyny/informatsiini-bulleteni/>](#)
- Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням: <https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Організація освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.):</p> <p>Пропуски семінарських, практичних, лабораторних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття, щоб бути допущеним до здачі екзамену.</p> <p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (наказ ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309) – стор. 7.</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, регламентується у відповідності до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти».</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Невідповідна поведінка під час заняття</p>	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>

Додаткові бали	<p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу.</p> <p>Також за рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали <u>«Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника » (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 3.</u></p>	
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується <u>«Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 24 листопада 2022 р. № 672) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</u></p>	

8. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми), таблиці та інше.
Література	
<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Валецька Р. О. Основи медичних знань : Підручник для студ. ВНЗ, які навчаються за педагогічними спеціальностями. Луцьк : Волинська книга, 2007. – 385 с. 2. Головка О. Ф. Основи медичних знань: навчальний посібник /О. Ф. Головка, П. Д. Плахтій. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2006. 292 с. 3. Зозуля І.С. Медицина невідкладних станів, посібник. К.: «Медицина», 2012. 365с. 4. Невідкладна військово-польова медицина: практичний курс. Посібник для студентів вищих навчальних закладів IV рівня акредитації /за редакцією Валерія Левченка. Івано-Франківськ: Поліграфія «Зебра», 2025. – 508 с. 5. Невідкладна медична допомога на до госпітального етапі, посібник/ за ред. В.А.Левченко .- Івано-Франківськ, 2020.-612 с. 	

6. Плахтій П. Д. Основи медичних знань : навчально-методичний посібник / П. Д. Плахтій, Л. С. Соколенко, Н. В. Гутарева. Кам'янець-Подільський : ТОВ "Друкарня Рута", 2013. 268 с.
7. Тактична медицина: невідкладна допомога при вогнепальних пораненнях і вибухових травмах: посібник для студентів вищих навчальних закладів IV рівня акредитації /за ред. В. Левченка. – Івано-Франківськ: Поліграфія «Зебра», 2023. 357 с.
8. Швед М.І. Екстрена медична допомога.– Тернопіль, 2015. 420с.

Додаткова:

1. Мухін В. М. Фізична реабілітація : підручник / В. М. Мухін. – К. : Олімпійська література, 2000. – 424 с.
2. Будзин В., Гузій О. Основи медичних знань : навч. посіб. Львів : ЛДУФК, 2018. 148 с.
3. Петрик О. І. Перша медична допомога при дорожньо- 6 транспортних пригодах: навч.-метод. посіб. / О. І. Петрик, Р. О. Валецька. – Луцьк: РВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2000. – 234 с.
4. Петрик О. І. Методичні рекомендації для проведення практичних (лабораторних) занять із курсу «Охорона здоров'я дітей та основи медичних знань» / О. І. Петрик, Р. О. Валецька, Ю. М. Валецька. – Луцьк : РВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2003. – 235 с.
5. Страшко С. В. Інфекційні хвороби, що набули соціального значення / С. В. Страшко, І. П. Кривич, Л. М. Левицька, В. Д. Чорненька К. М. Флоренсова. – К. : Освіта України, 2006. 55 с.
6. Регеда М.С., Кресюна В.Й. Невідкладні стани. Львів, 2003. 890 с.
7. Безпека життєдіяльності при хімічних аваріях / В.А.Левченко, І.П. Вакалюк. Донецьк, 2011. 317с.
8. Вайда Т. С. Долікарська допомога: навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 874 с.
9. Довідник з медичної допомоги на догоспітальному етапі (за редакцією І. С. Зозулі). Київ, «Здоров'я», 2005. 251с.
10. Ковальчук Л.Я., Гнатів В.В., Бех М.Д і ін. Анестезіологія реанімація та інтенсивна терапія невідкладних станів. Тернопіль: Укрмедкнига, 2003. 324с

Викладач Яцишин Зіновій Миколайович